

TE HOA MAORI.

(THE MAORI FRIEND.)

NAMA 5.

AKARANA, HUNE, 1886.

Registered as
a Magazine.

TE TAMITI O AWHEREKA.

TE TAMAITI O AWHEREKA.

(THE AFRICAN BOY).

TE hokinga mai o tetahi o a te Atua pononga i te Rawhiti, ka korero mai ia mo tetahi tamaiti o Awhereka i tahaeitia mai i tona kainga, a, kua whakaponoungatia ki tetahi Etipiana. Muri iho, ka hokona atu ia e tona rangatira, ki tona teina, he Kopata, e noho ana i Ihipa whakarunga.

E ki ana nga Kopata, he uri ratou no nga Etipiana o namata, a, ko te rangatira hou o te tamaiti e kua ana he karaitiana. E ki ana nga Mahometa, no ratou nga tangata pononga katoa o Awhereka, no te mea, no ratou a Awhereka. I te kore kai whakaako, ka tupu matapo tenei tamaiti.

I tetahi ra, ka mea atu tetahi wahine Mahometa ki a ia, "He aha koe te noho puku ai te ra Ramatana?"

Ka ki atu ia "He aha tena?"

Katahi te wahine ra ka whakamarama i a ia i te tikanga, me te mea atu, ki te kore ia e whakamana i taua ra ka haere ia i roto i nga karaitiana ki te reinga.

He kupu whakamataku tenei, a, ka mea ia, "heoi ra, ka tapu i a au tenei ra a ka Mahometa ahau," a, rito tonu i a ia taua kupu, aru ana ia i nga ako a Mahometa ki ana akonga.

Ka taka nga tau, ka ohooho te himungaro o te tamaiti, oma atu ana i tona rangatira, a, ka whai mahi ano ia ki te whare o tetahi e kua ana he Karaitiana. Ka taka he ra ka tae mai tetahi kai whakatangi tangi waiata hoki; ana waiata, he waiata whakapai, Karaitiana. Ka rongo tenei tamaiti matapo i te ingoa o Ihu. Reka rawa ki tona ngakau taua ingoa, me oua taringa ki aua waiata.

Whakarongo tonu te tamaiti ki nga kupu o te waiata a te kai whakatangi.

Koia nei, "He mahia nga iwi e ki ana na Mahometa te whakapono tika, a, ko ia te tino poropiti; otira ko matou e mea ana, ko Ihu te Tama a te Atua. E ono rau ona tau i whanan ai ia ki mua atu o nga tau o Mahometa; Na konei, nona te whakapono tuatahi me te tika.

Heoi nei ta tenei tamaiti i rongo ai mo Ihu, otira, kua whakaohokia e te Atua ki enei kupu, he minakanaka ki roto ki tona ngakau, kia mohio ia ki tera ingoa reka. Kahore i rahi ta tenei tamaiti rongonga ki nga korero o te Atua mo Tona Tama to tatou Ariki a Ihu Karaiti i taua ra. Otira kahore he kai whakaora o te Mahometa whakapono, a, kahore rawa i tatu i rangimarie tona ngakau, he arahi na te Atua i a ia ki tera i mea nei "Haere mai ki Au, a, maku koutou e whakaokioki."

Ka whakaaroaro ia ki nga kupu whakatika o te waiata, mo te rongo pai o Ihu, a, ka oho ki roto i a ia te hiahia nui, te taea te peli, kia whakaakona ia. Whaki tonu atu ia ki tona rangatira, me te tono atu kia akona ia ki te whakapono Karaitiana. Otira he karaitiana ingoa kua ia. Hoki ana ia ki tona rangatira tuatahi, a, pera tonu. I tenei wa ka rongo ia ki tetahi tangata nui, e meingatia ana he Pihopa, he kai whakaako i te whakapono Karaitiana; a, ka mea taua tamaiti, "katahi ka hopukia, e ahau tenei mea.

Ka oma ia ka whakarere ano i tona rangatira, a, tae atu ana ki te whare o te Pihopa. Tango tonu mai tera, a ka mea atu ia, kia whakaakona ia ki a Ihu ta te Atua Tama, i waiataria nei, e te tangata whakatangi waiata.

Ka mea te Pihopa kia hia ake ano nga ra ka kite ano ia i a ia, a, me noho ia ki tona whare. Ki taua tamaiti, he ra roa rawa aua ra. Taka mai he ra, ka rongo ia ki te hiahia o te Pihopa kia haere atu ia, a, ka taupatupatu te tau o tona ate.

Ka me te Pihopa ki a ia, "kua tonoa mai koe kia matau ai ahau, hei te mara ranei he mahi mau, hei roto ranei i toku whare mehemea ka noho koe ki a au?"

Hemo ana te ngakau o taua tamaiti; a, ka mea atu, "kīhai ahau i rapu mai ki a koe mo te mahi, ki to mara, ki to whare ranei; i haere mai ahau kia akona ahau ki a Ihu." Pouri rawa te ngakau, ka hoki ano ia ki tona rangatira.

Katahi ka hoi ona taringa, ka whakarongorongo ki nga kupu katoa o era i tata atu ki a ia, mo Ihu, e minaka atu nei tona ngakau. Kua hopu ia ko te ra tapu he ra no Ihu, a kua kore rawa ia e mahi i taua ra; whakatapu tonu ia i taua ra ki a Ia ko Ia nei te tama a te Atua.

Otiia e haere mai ana nga ra o te pai. Kīhai roa, ka tae mai ki te tuhono tetahi kai kauwhau maori me te kauwhau ano i te murunga haka i runga i te whakapono ki te Ariki a Ihu Karaiti.

Ko te tamaiti nei te tuatahi ki te hopy i te kupu a te Atua, "i mea te Atua kia marama, a kua marama." Ko te kauwhautanga o Ihu i pera me to te ra putanga ake i te ata tu; kua hemo atu te pouritanga.

Anaia, te marama o te mata o taua tamaiti i tona rongonga i te kupu a Ihu, "He pono, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, te tangata e rongono ana ki taku korero, a e whakapono ana ki taku kai tono mai, he orangatonutanga tona; e kore hoki ia e riro ki roto ki te whakamatenga, e ngati kua whiti atu i te mate ki te ora!"—HOANI v. 24.

Ae, i rongono ia ki te kupu a Ihu te kai whakaora kīhai nei ia i kite i te whakapono Mahometa. I whakapono ia ki te tononga mai a te Atua ia Ihu te kai whakaora, a no reira mai ano, kua matau ia ki ta te Atua whakaakoranga, ki nga mea e toru: e, kua whiwhi ia ki te ora-

nga tonutanga; e kore ia e riro ki roto ki te whakamatenga, no te mea na Ihu i pikau tona whakawakanga ki runga ki te ripeka; a kua whiti atu ia i te mate ki te ora.

I tenei wa, he hoa ia no ratou e whakaako ana i te rongo pai mo te orangatonutanga, i riro mai ki a tatou i runga i te matenga me te aranga mai ano o taua Kai-whakaora.

E kai korero, ma tera tamaiti ranei koe e whakawa? Mahara, i tapu koe i roto i te wa marama, kumea ana ia i towa kainga matua mahue he matapo!

I whakarere to tatou kai whakaora a Ihu i Ana mea pai katoa, i tuku i a Ia ano mo tatou, ko tona matenga te utu mo to tatou ora, taunutia ana ia titia ana ki te ripeka o te panui ano mo tatou.

Te kai korero, he paipera mahue noa ranei tou kei to whare? kua whakakapia e koe o kanohi, kei kite koe, o taringa, kei kei rongono koe i nga kupu a Ihu? Kia mahara; kahore ke atu he kai Whakaora. "He kai whakaatu nga poropiti katoa mona, ara, ma Tona ingoa ka whiwhi ai ki te murunga haka nga tangata katoa e whakapono ana ki a Ia."—NGA MAHI x. 43.

TE KINGI ME NGA PERE.

(THE KING AND THE ARROWS).

K E mea pai rawa te whakawhirinaki ki runga ki te kupu a te Atua. E kore rawa te matua e hoha ki te whakawhirinaki aroha a taua tama ki a ia; e kore ano hoki ia e whakawhirinaki ana ki te Atua e mea, ka mutu, ka hoha ranei te Atua ki a ia. Mea penei tatou; "He mate nui tenei, a, e tino tats mai ana te Atua ki a tatou." I te whakarenga o Paora e te katoa i tona tuunga ai ko ia anake ki te aroaro o nga tangata nui o Roma, o mea ana ia, "I tu te Ariki

hi toka taha, nana hoki aha i whakakaha."—(1. TIMOTI IV. 17.) Hōpa ana ia ko te Ariki kei tona taha, hei tino whakakaha i a ia i tana wa, a, me tino whakanga atu koe ki a ia ina raru koe mona.

E rapu ana te Atua kia whakaaokioi Ona tangata ki a Ia. Ko te mea tena e akona mai ana ki a ratou e te korero mo te Kingi me nga pere, me te patunga ki te whenua. E whakakaha ana a Erika, a, haere mai ana a Kingi Ioaha ki tona whare ki te tangi mona; ko Erika hoki, i nga tau maha, te kaha o Iharama; na tona whakapono ki te Atua i kawe mai ki a ratou te ora, i te maha e nga wa. Tono ana a Erika kia whakapaeretia o te kingi te matapihi, kia koperea he pere, a, ka mea te poropiti, "Te pere o te Ihowa whakapaeretia, te pere hoki o ora ai i a Hiria." (II. KORIN. XIII. 17.) hei whakaatu ki te kingi, ma te Atua e whakuaora Iharama i nga Hiriana.

Ka mutu tena kupu, ka ki atu ano te poropiti ki te kingi, "E maa ki nga pere, patua ki te whenua." E torn tahi nga patunga a kingi Ioaha ka mutu. Ka whakatakariri te tangata a te Atua mo te kaha-kore a Ioaha, me te mea atu, e ngari mehehe i rima i ono nga patunga kua tino raru i a ia a Hiria, tona ko tenei, kia torn auahe nga taahuna mena. Aue, he tokomaha o a te Atua tamariki e peia ana me kingi Ioaha na reira te tino mate ai i a ratou o ratou hoa-riri whakawairua, e timata ake ana a muri iho ka mutu te whawhai. Ko te mea tenei i whakatakariri ai te poropiti ki te kingi he mutu wawe.

Kahore e hua-riri Hiriana hei patunga man, otira tere ano tetahi mea hei patunga ina o koutou, mo te Atua hoki. Kei Tona kaha auahe ka riro i a koutou te matunga. Na kua ki ki atu matou ki a koutou, "Haere mai ki to matou matapiri kopere ai i to pere."

Na, e pere ra, tapahi tena ki te hua, na, ka tat ki te whenua. He aha te tikanga o tena pere? Koina nei; Ko te Atua kei te taha. Mena koe e whakuaora mokonei kahore he wahi moni o hoa-riri. Me te mea nei he whakaputa tenei, otira, e hua tenei i te kupu whakaputa a ka hapainga e te tamaiti e whakapono ana, a, e whakarite ana i a te Atua tono ki a ia.

E mara ana matou ki te korero atu ki a koutou i tenei kaia pera hoki mo te poropiti i ki atu ki te kingi, otira, i tenei wa, me mara te koutou whakapono i a koutou mahi. Me puta rekaha a koe pu na ano ki te whenua. He pewhea te nui o to whakapono? Pewhea te nui o to kaha mo te Atua? Ka mai to matou hiahia kia wai ake i o matou kai-korero, he roa tangata whakapono kaha ma te Atua. Kikiai te poropiti i mea atu ki a Ioaha kia hia ranei ona patunga ki te whenua, ma te kingi ake tenei e mahara na, otira, i pouri te poropiti mo a te kingi patunga e toru tata. A ko ake nei, tekehia na o koutou e kitea e matou i hōpaka e te Atua, e tino mabi kaha moihake ana Mena i te no nei?

ME I MATAU KOE KI TA TE ATUA E HOMAI AI.—HEBRE. 4, 10.

(IF THOU KNEWEST THE GIFT OF GOD).

(TEHEA tetahi tangata ngenge i noho ki te poka-wai o Hakopa; kua maha atu i a te te whenua o nga Parihii. Ko Ihu ia. I haere aroha mai ia ki Ora ake ki te whakuaora ia ratou i o ratou hana; Otira kahore ratou i manako ki a Ia. I ngenge, i kōhūge Tona ngakau mate-mui i a ia ka noho i te ono e nga hana ki te poka-wai o Hakopa.

Tera tetahi wahine e haere mai ana mo tona ipu ki te poka-wai. Ko ia tetahi e kore e kikiria atu e te Parihii

TE KINGI ME NGA KOPERE.

whakai. Ko ia tetahi o nga whakari-harihanga o Hamaria, a, haunga ano tonu; he rawa-kore ia e noho ana i roto i te hara nui. Hore rawa ana minakana ake ko te tau ki runga i a ia te kanohi Ona tera te mohio mai ra ki ana mahi katoa. Ka tae ia ki te poka-wai a ka miharo ki te tohu atu a Ihu he Hurai, kia whakainumia ia. "Ka whakabokia mai e Ihu ka mea ki a ia, Me i matau koe ki ta te Atua i homai ai, ki tenei hoki e korero atu nei ki a koe, Homai he wai moku; penei kua tonu mai koe ki a ia, a kua hoatu o ia te wai ora ki a koe." Kahore ia i mea atu, ki te noho tika koe a ka whaka-wahine tapu i a koe, ka hoatu e ahau ki a koe he wai ora. Kore rawa ia i pera atu; i whakaaria e ia Tona mohiotanga ki ana mahi katoa o mua. Otira, ko te nui rawa mai hoki o te aroha me te konohi i kitea atu ki tona mata, ki roto ano hoki ki ona kupu, mo te tangata hara, riro rawa atu tona ngakau ki a Ia, kua tahuri tona wairua. Kua whakakitea te Karaiti ki a ia, waiho iho te ipu haere ana ki te pa, ki tonu i a te Karaiti, warewarea iho e ia ona hara a ka mea atu, "Haere mai, kia kite i te tangata i korerotia mai ai ki au nga mea katoa i mea ai ahau: eha oti tenei ia te Karaiti?"

E taku kai-korero, e ngoto ranei koe ki te titiro atu ki nga kanohi Ona e mohio nei ki nga whakaaro katoa o te ngakau, mai ano i to tamarikitanga? Ko o mea katoa i mea ai e tino marama ana ki Tona kanohi, a, e kaha ana ranei koe ki te mea, e hara koe i te tangata hara? Ki a koe, he aha ra te puta atu ai i a Ihu te mea whakamatakutaku ki tenei wahine kino rawa? A, he aha ki a koe te tikanga o era kupu "Me i matau koe ki ta te Atua e homai ai." Ko te tino mea nui rawa atu ranei tenei mo te tangata hara? Ae, e pena ana hoki te ki a Ihu. Aha koe no tehea iwi ranei koe e te kai-korero he aha ranei o

hara, ko te mea matamua mau, e hara i te wai o te awa, nga inoinga ranei o nga wairua o te hunga kua mate atu, he whakarite mahi tika ranei; Kahore, ko te tino mea mau tenei, ko koe kia matau ki ta te Atua homaitanga.

E patai mai ana koe, kowai, a, he aha taua homaitanga a te Atua? Ko Ia i tutaki nei ki taua wahine hara o Hamaria, ko Ihu te Tama o te Atua; pera ano hoki me te mea i tuhutuhia, "Koia ano hoki te aroha o te Atua ki te ao, homai ana e ia Tama Tama kotahi, kia kahore ai o mate te tangata o whakapono ki a ia engari kia whiwhi ai ki te oranga tonutanga." Ta te Atua homaitanga he oranga tonutanga. Ko ia kei a ia nei te Tama, kua whiwhi ki te ora; Ko ia kahore nei i a ia te Tama a te Atua, kahore he ora i a ia.

E taku kai-korero, he mea homai noa mai, Aue, i te mohio koe ki tenei. E kore e taea te hoko e koe; e kore e riro mai i a koe mo te pai. Ko Ia e matau ana ki au mahi katoa me tou aha i naianei, e whakatu ana i a Ihu i ripekatia ki tou aroaro, a Ihu kua ara ake ano, a Ihu kua whakakororiatia. E matau ana ranei koe ki a Ia te tino mea homai noa, o nga mea homai katoa?

E penei ana to ki, ko aku hara e tau-maha ana e pehi ana ki a au me pehea ahau? Me i matau koe ki ta te Atua e homai ai. Ae ra a koe na ano, ahakoa kua mahia e koe nga kino katoa o tenei ao pouri, ahakoa ra, ko ta te Atua mea homai he "whakaoranga i runga i Ona toto," a, kei te nui noa atu tena i o hara katoa. "E horoia ana o tatou hara e nga toto o Ihu Karaiti o Tona Tama." Ko te take o Tona haerenga mai he whakaora i nga mea e taimahatia, e rubatia ana, e ngakau pouri ana pena me koe. Me whakapai ki Tona ingoa tapu, kua oti i a Ia te mahi whakaora.

Ma te Atua e taku kai-korero e wha-

ka kite a Ihu Karaiti ki tou Wairua, ko reira hou ai te ahua o o mahi, tapu ai te ahua o te noho i te ao nei. Otira, ko te mea matamua tenei "ko ta te Atua homaitanga."

C. S.

KEI HEA TO KAINGA.

(WHERE IS YOUR HOME?)

E TAKATO wharoro ana ahau ki runga i tetahi tina nui, tona ingoa ko P, e whakawhiti ana matou i te Pei-o-Pihikei ki te matou whenua; i anga mai i Hipirata. Ka whai korero ki tetahi o nga heramana. Ka ki atu ahau, "Ko hea koe a ka u atu tatou ki Ranaau?"

Ano ra ko tera. "Kahore ano ahau kia ata mohio; ko aku whanaunga katoa kei Niu Ioka i Amerika, a i tae mai he pukapuka na taku papa, 'e ki mai ana, ka ngata to ngakau i te haereere noa, hoki mai ki te kainga, whakahauora ai i taku ngakau."

Ka ki atu au, "kati ha, e aroha ana to papa ki a koe."

Ano ra ko ia mai "Ae ra hoki, e aroha tonu ana a e kore rawa e mutu."

Ka ki atu ahau "ko taku Matua kua aroha tonu nei ki a au, e aroha nei ano, a e kore rawa e mutu Tana aroha, kua tohituhi reta mana ki a au e ki mai ana he hiahia Tona kia haere atu ahau ki te kainga."

Ano ra ko ia. "Kei hea to kainga?"

Ka ki atu ahau. "Ko te rangi toku kainga tuturu, ko te Atua taku Papa, a, tonoa mai ana Tona Tama e ia ki te ao nei ki te whakamarumaru i te ara moku ki te kainga. Me pewhea he

haerenga mou ka tae ai koe ki to papa i Niu Ioka?"

Ano ra ko ia. "He kotahi tonu te huarahi me utu e ahau te kaupake hei kawo i a au, me mahi ranei."

Ka ki atu ahau. "Rere ke taku i tau; kahore e mahi mo taku pahihi, kua utua ngatibitia hoki e taku Ariki atawhai e Ihu Karaiti; I mate ia ki Kawari kia tuwhera atu ai te ara moku ki te aroaro o Tona Matua, a, Nana i utu taku nama ara aku hana; a, e mea ana Ia 'ko ahau te huarahi, te pono, me te ora: e kore rawa tetahi tangata e haere ake ki te Matua, ki te kahore ahau.'—Hoani 14. 6. E pewhea ana koe ki tena?"

Ka ki mai ia. "Ki te aha?"

Ka me atu au. "Ki te mahi i oti i a te Karaiti ki Kawari i tona matenga, a ia 'te Tika mo te he, kia arahina ai tatou e ia ki te Atua.'—Pita 3. 18."

Ka oho mai ia ka mea. "Anana! He tangata he ahau, a, he tino pono ranei tau e mea mai na i mate a te Karaiti mo te hunga he penei me ahau?"

Ka ki atu ahau. "E hana i ahau tena kupu whakamiharo, otira, na te Atua. Ko te kupu a te Atua e whakawhirinaki nei ahau, a, he toka tena e kore rawa e nganaue."

Hamumu puku ana me te mea nei e hopu hopu ana ia. "I mate, te tika mo te he, kia arahina ai tatou e ia ki te Atua; whakamiharo ana te tangi o tona kupu!"

Ka ki atu ahau. "Ae, he kupu miharo tena, e hoa, otira e tino pono ana pera me te Atua he pono. 'Ko ia (ko te Karaiti) i mate te Tika mo te he kia arahina ai tatou e ia ki te Atua;—Kupu miharo otira kupu reka, mo te wairua kua akona nei e te Atua kia whakapono."

Kihai hoki te Atua i tonono mai i tana
Tamaiti ki te ao, ki te whakahe i te ao;
engari kia ora ai te ao i a ia.

Ko ia e whakpaono ana ki a ia, e kore
e whakahengia: tena ko ia e kore e
whakapono, kua whakahengia noatia ake,
mona kihai i whakapono ki te ingoa o te
Tamaiti ko tahi a te Atua.

(Hoani ~~16-17~~)

3 - 17. 15

*He mea ta e GEORGE COUTTS, ki te whare
o te Paipera pukapuka hoki, Karangahape,
Akarana.*

*Te utu kotahi pene, ka vere ma te mera
he pene me te hawhe pene,—6 herini mo
te rau.*

*Published by GEORGE COUTTS at the
Bible and Book Depot, Karangahape Road,
Auckland.*

*Price One Penny, by post 1½d., or 6s. per
hundred.*

NOT DE